

JORDI PLAY

Entre el sobiranisme pragmàtic i l'independentisme gradual

Hi ha qui parla de divorci o de guerra entre CiU i ERC. Ho compartiu?

PERE ARAGONÈS: Em sorprèn que es parli de divorci, d'enfrontament... Es divorcien els que estan casats. Hi ha qui pensa que CiU i ERC formen part d'una mateixa tradició política, amb una estratègia comuna. Com a mínim, dins d'ERC i les JERC no ens sentim part de la mateixa tradició que CiU. Som independentistes. Podem tenir coincidències estratègiques, però no sabem ben bé què és Convergència. És clar que dins de CiU hi ha independentistes, però també gent com en Duran Lleida, que han apostat per la integració total a l'estat.

A més, el catalanisme és més que CiU i ERC, també una part del PSC i d'ICV. I hi ha altres organitzacions extraparlamentàries o societat civil que no entra en la lluita partidària. Reduir-ho a CiU i ERC és simplificar massa.

JORDI CUMINAL: Puc compartir que si ens mirem el fons no es pot parlar de divorci perquè mai no hem estat "casats". Però, si més no per a la militància de Convergència, sempre s'havia esperat que quan s'estigués a punt per fer un

Els joves de CDC i d'ERC expliquen per què no parlen els seus referents adults. El secretari general de la Joventut Nacionalista de Catalunya (JNC), Jordi Cuminal –a la dreta de la foto–, i el portaveu nacional de les Joventuts d'ERC (JERC Pere Aragonès, debaten els punts en comú i de separació dels dos projectes que representen.

salt endavant, o es donessin les condicions per fer un govern nacionalista, es podria produir aquest acord. Però quan ha arribat el moment, ERC ha preferit primar l'eix social, per comptes del nacional. I això ha fet que una part de la societat catalana, per exemple la gent de la JNC, caigui d'un núvol que segurament vam anar creant i ningú no havia desinflat. Per tant, en el terreny sentimental, sí que podem parlar de divorci.

Per tant, sí que hi ha un allunyament entre Esquerra i Convergència. Començant pel fet que els dos líders de les formacions, Artur Mas i Carod-Rovira,

tenen mala química entre ells i segu per la direcció i les bases.

Pel que fa a què és Convergència Més que independentista, em defineix com a sobiranista. Per a mi la finalitat no és la independència de Catalunya respecte d'Espanya –que potser ideològicament i sentimentalment puc compartir–. Ara formem part d'Europa i el concepte de sobirania significa tenir màxim poder de decisió que es pugui exercir en cada moment fins a arribar a un país normal. No és un projecte de ministra, sinó un camí constant.

P. ARAGONÈS: Per a nosaltres, l'assoliment d'un estat propi és gradualista, i

rò no ha de passar necessàriament perquè nosaltres estiguem al Govern. L'ambigüitat amb què es mou CiU crec que respon a la percepció que ells creuen que només el país pot avançar si ells estan al govern. Per tant, nosaltres no plantejem les aliances polítiques segons els interessos governamentals, sinó segons canvis estructurals. Per què vam triar l'acord de govern amb el PSC i ICV, i no amb CiU? A part de trobar més coincidències en la política social, també hi ha l'objectiu d'aconseguir canvis estructurals, arrossegant el PSC i Iniciativa al terreny de la reforma de l'Estatut... Després, el resultat ha estat el que ha estat, i aquí podem repartir responsabilitats entre tots.

—Com valoreu el resultat final que comença a prefigurar-se del nou Estatut català?

P. ARAGONÈS: En el pacte del Tinell hi havia dues possibilitats. L'una era aconseguir un increment d'autogovern per Catalunya, per tant, que ens dotéssim de més eines per afrontar un eventual procés autodeterminista. Però també podia passar que s'aconseguís una legitimació de l'estat de les autonomies. Crec que el resultat va més en aquesta línia. No hi ha un canvi de model de relacions entre Catalunya i Espanya. També ens hem equivocat en l'excés de confiança que hem donat a l'actual Govern espanyol. I a més, en ser una reforma d'Estatut no negociada en un procés constituent —com ho era el 1932 o el 1979—, tothom ha tingut més present les conseqüències electorals. I això ha impossibilitat la negociació de país a país. El quadripartit no ha existit en la negociació.

J. CUMINAL: Per a nosaltres, qualsevol sortida constitucional no és satisfactòria. Per tant, val la pena saber a què juguem amb una reforma com la que es plantejava: una negociació, si tu vols fins als límits constitucionals, però que no plantejava cap sortida de Catalunya de l'estat espanyol. Comparteixo que hi va haver molts elements partidistes en tot el procés, en la ponència, en la negociació a Madrid...

I voldria lligar-ho amb una cosa que deia abans en Pere, amb la qual no hi estic d'acord. Deia que la nostra estratègia passa per governar el país. Jo no m'atreveria a dir tant, tot i que com a partit que busca la centralitat, aspirem a governar. Però el que s'ha demostrat és

que, com a partit nacionalista, és un frau tenir un president que no és nacionalista. La submissió de Maragall al PSOE s'ha fet molt palesa.

P. ARAGONÈS: Sobre això de la frustració que provoca un president no nacionalista com en Maragall... Home, en Pujol també n'havia provocat moltes, de frustracions. Els últims anys, per voluntat o per força, havia rebutjat reformar l'Estatut. I el primer president no nacionalista que arriba després de 23 anys, hi està d'acord i l'impulsa. També és cert que ho fa amb els límits que li imposen o que s'imposa.

J. CUMINAL: Segurament, si no arriba a ser CiU a l'oposició no s'hagués pogut fer. Ni ERC, ni el PSC, ni ICV no haurien facilitat tant les coses com segurament ho ha fet CiU. Per això estic content de l'actitud de Convergència, ha estat generosa.

També és positiu que amb els acords del 30 de setembre es marca un horitzó per a una generació, per als propers vuit o dotze anys. No és el millor estatut que podríem tenir, però sí que és un pas més. I possiblement ERC no hauria anat gaire enllà. La sensació és una mica agredolça, però en cap cas insatisfactòria. Sí que és molt pragmàtica, cal reconèixer que la situació és la que és, que l'èpica es va quedar als anys trenta —tot i que el 30 de setembre en vam tenir una cullerada—, que hi ha el dia a dia de la gestió, la competitivitat electoral...

P. ARAGONÈS: Sobre això de fixar un horitzó per a una nova generació, crec que la jubilació de la generació de la transició també s'hauria hagut de fer d'una altra manera. Vull dir que, de vegades, cal dir que "no". CiU havia anat afirmant que diria "no" si no s'aconseguien determinades coses. Penso que la sensació de frustració, a banda que també ve dels continguts, és perquè s'havien generat moltes expectatives que CiU en un moment donat es plantaria.

J. CUMINAL: Bé, això és triar entre l'estratègia del tot o res o la del sobiranisme pragmàtic.

—Entre el "sobiranisme pragmàtic" de CiU i l'"independentisme gradualista" d'ERC, hi ha camp comú?

J. CUMINAL: Indiscutiblement, sí. I penso que les organitzacions juvenils tenim un paper molt important. El joves hem de treballar per no fer insalvable la distància que actualment hi ha entre els

aparells dels dos partits, tot i assumir les diferències ideològiques. Hem de ser capaços de començar a imaginar la Catalunya que volem per d'aquí a 25 anys. Hem de ser prou hàbils per fer que en els propers deu o quinze anys, el nacionalisme, en allò que té en comú, no vagi per separat.

P. ARAGONÈS: En política no es pot descartar res, però a curt termini, veig inviable un acord entre CiU i ERC. En part, sí que és cert que és per la distància entre els aparells dels dos partits, però també perquè aquest país ha avançat quan ha trobat un consens entre totes les forces polítiques.

En els anys setanta i vuitanta el consens era sobre l'autonomia. A principi del segle XXI és sobre l'espòli fiscal, d'aquí a un temps; el proper salt haurà de ser al voltant del consens sobre el dret a l'autodeterminació, és a dir, el dret a decidir. Hem vist on ha arribat l'autonomia i el socialisme espanyol. Aquest marc constitucional és irreformable mentre el PP i gran part del PSOE mantinguin les seves posicions. Per tant, inevitablement, potser d'aquí uns anys, quan es qüestionari el nou estatut, acabarem qüestionant la Constitució espanyola. I haurèm de ser capaços d'incloure en aquest futur consens altres sectors a més dels de CiU o ERC.

—I on és la diferència entre el "sobiranisme pragmàtic" i l'"independentisme gradual"?

P. ARAGONÈS: La diferència és que aquest gradualisme cap a la independència ha de tenir la capacitat de dir "no" i de plantar-nos davant de l'estat. I tinc la sensació que Convergència no està disposada a fer això. Hem de tenir la capacitat de poder defensar canvis estructurals sense por de plantar l'estat. També hi ha diferències en les concepcions socials, pròpies de famílies ideològiques diferents. Convergència està adoptant una línia propera al liberal-conservadorisme...

J. CUMINAL: Social-liberal.

P. ARAGONÈS: Bé. I ERC segueix una línia socialdemòcrata. El nostre gradualisme defensa canvis estructurals i de model, i també un model social diferent.

J. CUMINAL: El sobiranisme pragmàtic o l'independentisme gradual sempre s'hauran d'acostar. En aquest eix sempre ens trobarem. En l'eix social, convergència està en l'òrbita de la interna-

cional liberal i Esquerra vol entrar en la internacional socialista. Per tant, la diferència ideològica és òbvia.

També hi ha una altra diferència. Caricaturitzant una mica diria que Esquerra és el partit del divendres i Convergència el de dilluns. Divendres tothom vol festa, petards i coets. I em sembla molt bé. Però nosaltres som el partit del dilluns, de la gent que sap que s'obre la paradesa, que es tira endavant la feina. És a dir, que som pragmàtics, que no fem pensament polític sol, sinó que volem intentar transformar la majoria del país per progressar.

—El principal beneficiari de l'enfrontament entre CiU i ERC és el tercer en discòrdia, el PSC?

P. ARAGONÈS: No. Precisament quan es va signar l'acord del Tinell, hi havia la sensació entre alguns sectors —que no eren els d'Esquerra— que el PSC tindria un control absolut. En canvi, qui té més problemes a casa és el PSC. L'acord del Tinell els genera moltes contradiccions. Hauran de respondre davant del seu electorat per cessions, no en el terreny nacional, sinó d'objectius que s'havien proposat en matèria social i que no podran aconseguir si no millora el finançament realment.

—Però el PSC pot triar soci, ERC no té l'equidistància i CiU tampoc no té gaires possibilitats d'aliança.

P. ARAGONÈS: Potser sí que pot fer tots els pactes el PSC, però amb una posició de lideratge debilitat.

J. CUMINAL: ERC s'esperava un gran canvi. No cal insistir en determinats episodis com la sortida d'en Carod del Govern, la mostra de la clau, el suport a un govern de l'estat espanyol esperant unes polítiques que no s'han produït a Madrid. Esquerra es va presentar donant força a l'eix social i acabarà dient "no" a l'Estatut, que té molta més força sobre l'eix nacional. En canvi el PSC, que es presentava com un partit amb un discurs més social, ha acabat implicant-se molt en l'Estatut i amb un Maragall, agafant-se a la seva última esperança, ERC, és a dir, a l'eix nacional... En canvi Convergència s'ha mantingut fidel al que ha fet tota la vida i que li permet tenir més o menys un milió de persones mobilitzades. Per tant, crec que l'escenari és divertit.

Enric Rimbau

Les veus de l'experiència

1. Com qualifica l'enfrontament polític entre CiU i ERC?
2. Quan i qui creu que inicia el conflicte?
3. Considera que la divisió és realment ideològica o és més aviat estratègica i partidista?
4. Té repercussions negatives?
5. El PSC-PSOE és el gran beneficiat d'aquest conflicte?

Joan Serra

JOSEP ESPAR TICÓ

Membre fundador de CDC, secretari general de l'Associació Conèixer Catalunya (ACCAT) i promotor cultural

1. És la conseqüència de la manera de ser dels catalans. Els partits parlen de país però a l'hora de la veritat prioritzen les posicions partidistes. Això passa als dos cantons: d'una banda, abans del pacte Mas-Zapatero hi havia un acord d'Estatut molt rebaixat, però després de aquest es fes públic, ERC ha volgut pujar el llistó, i d'altra banda, CiU comença molt forta en els seus plantejaments, però a l'hora de la veritat no ha pogut fer front a la immensa força del Govern estatal.

2. Comença amb l'acord a què va arribar el quadripartit poc abans del pacte Mas-Zapatero, quan es van definir els elements intocables de l'Estatut. Allà es van posar les cartes sobre la taula i Maragall es va veure pressionat per Artur Mas, que va dir que si no s'aconseguien una sèrie de coses, no hi hauria estatut, fet que va provocar que s'arribés a un pacte de màxims per defensar a Madrid. En aquest moment, ERC es troba que ja no té tanta força per negociar amb Maragall, tot i formar part del tripartit.

Finalment, ha quedat un petit pòsit de recel, ja que a Zapatero li ha convingut més, davant la seva davallada de popularitat, donar la imatge que havia evitat

pactar amb el tripartit i optava per a bar a un acord més suau amb CiU.

Així, el moment de màxima tensió el de la foto entre Mas i Zapatero.

3. Considero sincerament i formalment ideològicament les dues posicions es molt a prop, perquè en el moment que s'ha d'"abaixar els pantalons", Mas s'adona que el problema no el té ni a el PSC ni amb ERC, sinó amb l'estat espanyol, que té l'exèrcit i té el Govern

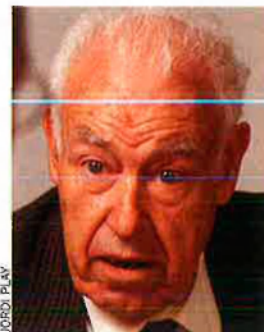
que, sigui del color que sigui, defensarà els interessos dels que ells anomenen "Espanya".

CiU com ERC tene una impressió que amb l'estat espanyol no hi ha refer, i per això ideològicament estan més a prop que mai.

4. Per mi no en té, que tant si pugen els

com els altres, mentre siguin nacionalistes no hi ha problema. La negociació de l'Estatut ha donat a entendre gent conscienciada que el problema d'un altre cantó.

5. Encara que tothom digui que PSC i PSOE són el mateix, en realitat no són; posar-los al mateix sac no és vàlid. Pel que fa a la pregunta, és complicat i no puc donar-hi una resposta clara.

JOSEP ESPAR TICÓ